Gemeente Amsterdam

Memo veiligheidsmaatregelen openbaar toilet Oosterpark

Aan	Carolien de Heer en Jan Bert Vroege
cc	Marise Ent, Julia Huisman, Hilly Engels
Van	Sebastiaan Weijer, Ingenieursbureau , 06-83245725,s.weijer@amsterdam.nl
Kopie aan	Armand Dongor
Datum	2025-02-03

Middels bijgaande memo wordt een toelichting gegeven op de aanvullende veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om de nieuwe toiletvoorziening veilig te kunnen openen.

Carolien de Heer (portefeuillehouder openbare orde en veiligheid) en Jan-Bert Vroege (portefeuillehouder Parken) worden gevraagd in te stemmen met voorgestelde maatregelen die in deze memo puntsgewijs worden toegelicht en voorzien zijn van advies van team Veiligheid.

Aanleiding

Aan de noordzijde van het Oosterpark, in het parkhart tegenover het Generator Hostel, gaat de gemeente Amsterdam de eerste nieuwe zelfreinigende, rolstoeltoegankelijk toiletten openen. De gemeente wil de komende jaren meer van deze openbare toiletten plaatsen in parken en groene recreatiegebieden. Het toiletgebouw bestaat uit twee zelfreinigende toiletten en twee urinoirs.

Na een Europees aanbestedingsproces is de gemeente een raamovereenkomst aangegaan met het Nederlandse bedrijf Sanitronics voor het leveren, installeren en beheren van de nieuwe openbare toiletten.

Het toiletgebouw is op woensdag 18 december door Sanitronics geplaatst. Woensdag 15 januari heeft de aannemer van de nutsvoorzieningen aangegeven binnen 6 tot 8 weken het toiletgebouw aan te sluiten op het riool, water en elektriciteit.

Alcohol- en drugsverslaafden

In het Oosterpark verblijft ook een groep drugsverslaafden. Volgens de politie gaat het om een groep van tussen de 500 en 600 personen (in wisselende samenstelling aanwezig), die het park bezoeken om drugs te kopen, om drugs- en alcohol te gebruiken en als ontmoetingsplek. De groep zorgt met drugsgebruik, agressief gedrag, bedelen en wildplassen en -poepen voor overlast bij parkbezoekers en bewoners van omliggende straten. Zij maakten regelmatig gebruik van de toiletten in omliggende horecabedrijven, maar door ernstig vervuilen van deze voorzieningen zijn zij daar niet langer welkom.

Het stadsdeelbestuur is bang dat deze groep drugsgebruikers nu het nieuwe toiletgebouw gaan claimen als hun plek. Daarmee zal deze openbare toiletvoorziening door andere parkbezoekers minder snel gebruikt worden.

Voorstel veiligheidsmaatregelen

Vanuit de afdeling Veiligheid van stadsdeel Oost is de verwachting dat we deze mogelijke overlast tegen kunnen gaan door het nemen van een aantal aanvullende veiligheidsmaatregelen die hieronder puntsgewijs worden toegelicht.

1. Plaatsen van beveiligingscamera's aan de gevel van het toiletgebouw.

De beveiligingscamera's kunnen onder de rand worden bevestigd ter hoogte van de ingang van het mindervalidetoilet. Beveiligingscamera's kunnen eenvoudig zonder bestuurlijke besluitvorming geplaatst worden omdat dit geen 'openbare orde camera's' betreft (anders dan het cameratoezicht dat in andere delen van het park plaatsvindt. Het gaat hier om objectbeveiliging. De beveiligingscamera's staan dus niet in verbinding met de Centrale Cameratoezicht Ruimte in Amsterdam. Er is dan ook geen directe opvolging bij ongeregeldheden. Wel kunnen de beelden achteraf online worden ingezien.

Advies team Veiligheid; deze maatregel zsm uit laten voeren. Deze gevelcamera's kunnen naar verwachting binnen enkele weken operationeel zijn. Ondanks dat er geen directe opvolging plaatsvindt, is de ervaring dat de beveiligingscamera's toch een afschrikkende werking hebben op deze doelgroep.

2. Openings- en sluitingstijden instellen (tijdslot)

Het toiletgebouw kan eenvoudig worden afgesloten op bepaalde tijden door een tijdslot in te stellen. De urinoirs aan de buitenzijde zijn niet afsluitbaar en blijven wel ten alle tijden toegankelijk. Op tijden wanneer er weinig mensen in het park zijn is er weinig sociale controle. De ervaring leert dat er zich dan vaker incidenten voordoen. De ervaring van de leverancier is dat openingstijden effectief zijn in het tegengaan van misbruik en vandalisme.

Advies team Veiligheid; deze maatregel zsm uit laten voeren aan de hand van de volgende uitgangspunten;
-openingstijden zomer; 1 april t/m 31 september van 08.00u – 22.00u
-openingstijden winter; 1 oktober t/. 31 mei van 08.00u – 20.00u

3. Entreeprijs invoeren

Een andere maatregel die een drempel op kan werpen voor oneigenlijk gebruik is het instellen van een toegangsprijs. Gebruikers kunnen dan eenvoudig betalen middels hun bankpas. Dit werpt een drempel op voor de doelgroep omdat veel gebruikers of dealers niet over een bankpas beschikken of het niet prettig vinden dat hun gegevens die gekoppeld zijn aan de bankpas op deze manier kenbaar worden.

Advies team Veiligheid; we beschouwen deze toiletvoorziening als een pilot aangezien dit de eerste toiletvoorziening die op deze wijze binnen Amsterdam in gebruik wordt genomen. Op termijn wanneer er ook andere soortgelijke toiletvoorzieningen in Amsterdam worden bijgeplaatst

wil je toewerken naar een gelijk bijdrage die in heel Amsterdam wordt gehanteerd. Het is op dit moment niet duidelijk in welke mate de hoogte van de entreeprijs een drempel opwerpt. Om de voorziening toch toegankelijk te houden voor mensen met een kleine portemonnee adviseren we in eerste instantie een entreeprijs van 0,10 cent in te stellen. Dit bedrag kan op een later moment desgewenst eenvoudig nog worden aangepast.

4. Omdraaien gebouw zodat de entree aan de voorzijde (hoofdweg) wordt gesitueerd

Het gebouw is nu met de toegang op de zuidzijde georiënteerd waarlangs een secundair asfaltpad loopt. Als je het gebouw om zou draaien dan zou de toegang aan het hoofdpad komen te liggen. De gedachte is dat de entree zo meer in het zicht komt te liggen.
Het nadeel daarvan is echter dat de urinoirs aan de buitenzijde van het gebouw dan georiënteerd zijn op de kinderspeelplek en het terras van café de Generator. Technisch is het mogelijk om het gebouw op te tillen en te draaien. Hier zijn wel extra kosten aan verbonden; ongeveer €10.000,-.

Advies team Veiligheid; we adviseren niet om het gebouw te draaien. In de huidige situatie is voldoende zicht op de toegang (sociale controle). Het draaien van het gebouw heeft tot gevolg dat de urinoirs dan georiënteerd worden op de kinderspeelplek en het terras van café de Generator. Dat is niet wenselijk. We adviseren wel om extra verlichting toe te voegen zodat de entree goed verlicht is.

Communicatie

Kernverhaal

Woensdag 18 december heeft het bedrijf Sanitronics in het Oosterpark een toiletgebouw geplaatst. Het toiletgebouw bestaat uit twee zelfreinigende toiletten en twee urinoirs. Dit is de eerste van deze nieuwe toiletvoorziening in Amsterdam. De komende jaren zullen in

meerdere parken en in de openbare ruimte van Amsterdam dergelijke toiletten worden geplaatst.

Volgens planning zal de aannemer van de nutsvoorzieningen het toiletgebouw medio maart 2025 aansluiten op het riool, water en elektriciteit.
Ook zullen dan op de gevels van het toiletgebouw veiligheidscamera's zijn opgehangen.
Er wordt tevens een tijdslot ingevoerd en entreeprijs ingesteld. Hiermee willen we voorkomen dat het toiletgebouw een nieuwe verzamelplaats wordt van de groep drugsverslaafden die zich nu in het Oosterpark ophouden.

1. We laten de hekken om het toiletgebouw staan tot het moment dat het toiletgebouw operationeel is. Dit maakt aan parkbezoekers zichtbaar dat het toiletgebouw nog niet in gebruik is. Het toilet gaat pas open nadat de mobiele gebruikersruimte operationeel is.
2. Woordvoering van wethouder Van der Horst en van bestuurder Vroege bepalen wanneer deze bestuurders het toiletgebouw officieel openen en op welke wijze. Het idee is om in mei hiervoor een parkdag te organiseren.
3. Met een persbericht maken we bekend dat het toiletgebouw operationeel is en geopend wordt. De strekking van dit persbericht plaatsen we ook als nieuwsartikel op de website van stadsdeel Oost, sociale media van Oost en de digitale nieuwsbrief

Met vriendelijke groet,

Sebastiaan Weijer
Projectmanager
Ingenieursbureau